

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Παγκόσμιες ημέρες»

Συγγραφή: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΖΟΥΝΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

A. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Παγκόσμιες Ημέρες

Εφαρμογή σεναρίου

Ζούνη Ευαγγελία

Δημιουργία σεναρίου

Χρυσούλα Καραγιάννη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Σχολική μονάδα

24^ο Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο Λαμίας – Αγίας Παρασκευής

Χρονολογία

Από 02-03-2015 έως 31-03-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από τα σχολικά βιβλία.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 12 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής, σχολική βιβλιοθήκη, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αίθουσα εκδηλώσεων, αυλή σχολείου, διάδρομοι σχολείου κλπ.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τους μαθητές: Οι μαθητές της Α΄ Τάξης είχαν μια σχετική εξοικείωσή τους με τη χρήση του υπολογιστή, του πληκτρολογίου και του ποντικιού αλλά είχαν μικρή εμπειρία στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τον εκπαιδευτικό: Η εκπαιδευτικός διέθετε τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και γνώριζε τις βασικές λειτουργίες των λογισμικών και των ψηφιακών εφαρμογών που χρησιμοποίησε ενώ ταυτόχρονα καθοδηγούσε τους μαθητές της σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του σεναρίου επιλύοντας προβλήματα που προέκυπταν. Επίσης, πριν την έναρξη της εφαρμογής φρόντισε για την εγκατάσταση λογισμικών, των ψηφιακών εφαρμογών και των φακέλων με τα απαραίτητα αρχεία στους Η/Υ στους οποίους θα εργαστούν οι μαθητικές ομάδες.

Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Ορισμένες δραστηριότητες του σεναρίου υλοποιήθηκαν στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου το οποίο είναι διαμορφωμένο κατάλληλα, για να είναι δυνατή η εργασία των ομάδων τόσο στην ολομέλεια όσο και στους Η/Υ. Επίσης, χρησιμοποιήθηκαν ενός βιντεοπροβολέα, τόσο στο εργαστήριο Η/Υ όσο και στην τάξη, για την παρουσίαση στην ολομέλεια των αρχείων παρουσίασης που προτείνονται από το σενάριο. Απαραίτητη ήταν και η σύνδεση στο διαδίκτυο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Χρυσούλα Καραγιάννη, Παγκόσμιες Ημέρες, Α΄ Δημοτικού, 2014

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο στηρίζεται στη σύνδεση των παγκόσμιων ημερών με τις αφίσες, τις εικόνες 3D και τις φωτογραφίες που έχουν δημιουργηθεί προκειμένου να μεταδώσουν το μήνυμα της εκάστοτε παγκόσμιας ημέρας. Οι μαθητές, αρχικά, κλήθηκαν να παρατηρήσουν μία σειρά από αφίσες και να σχολιάσουν τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται το μήνυμα (σε λεκτικό και σε οπτικό επίπεδο).

Κατέταξαν τις αφίσες σε μία σειρά, επιχειρηματολογώντας για τον λόγο για τον οποίο επέλεξαν να τοποθετήσουν μία αφίσα στην πρώτη ή στην τελευταία θέση. Στη συνέχεια, σε δοσμένες εικόνες ή φωτογραφίες (στις οποίες δεν υπάρχει λεκτική καταγραφή), αποκωδικοποιούν το μήνυμα και το προσθέτουν στην εικόνα ή στη φωτογραφία ως λεζάντα. Δημιουργούν μία δική τους αφίσα (χειρόγραφα ή με κάποιο λογισμικό ζωγραφικής ή με ένα ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας αφίσας ή με τη βοήθεια κάποιου ψηφιακού εργαλείου δημιουργίας συννεφολέξων). Οι μαθητές επέλεξαν μέσα από διαλογική συζήτηση να ασχοληθούν με τις Παγκόσμιες Ημέρες του μήνα Μαρτίου.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο εστιάζει στο κειμενικό είδος της αφίσας. Γενικότερα ο όρος *κειμενικό είδος* δεν αποτελεί απλώς ένα εργαλείο ταξινόμησης αλλά επιπρόσθετα μέσα από τη

δομή του αναδεικνύεται η κοινωνική του λειτουργία και ο σκοπός που επιτελεί (Κυριακίδη 2008).

«Τα κειμενικά είδη αντιμετωπίζονται δηλαδή ως κοινωνικές διεργασίες και ως η απεικόνιση κοινωνικών δράσεων και αλληλεπιδράσεων σε κειμενικές μορφές. Για τους Αυστραλούς θεωρητικούς τα κειμενικά είδη θεωρούνται απαραίτητα εκπαιδευτικά εργαλεία. Η φανερή και συστηματική τους διδασκαλία μπορεί να βοηθήσει τα παιδιά όχι μόνο να εξοικειωθούν με διαφορετικά είδη κειμένων αλλά να απομυθοποιήσουν και να διαλευκάνουν σχέσεις δύναμης και εξουσίας και περαιτέρω να τα βοηθήσει να αποκτήσουν πρόσβαση σε εκείνα τα κειμενικά είδη που θα τα καταστήσουν ικανά να συμμετέχουν λειτουργικά στην κοινωνία και στους μελλοντικούς εργασιακούς τους χώρους. Εδώ έγκειται και η κοινωνική σημασία που αποδίδουν στα κειμενικά είδη, μια και η κατάκτηση συγκεκριμένων κειμενικών ειδών εξισώνεται με την κατάκτηση συγκεκριμένων κοινωνικών κόσμων». (Κυριακίδη 2008)

Μέσα από το παρόν σενάριο επιχειρείται η γνωριμία και η εξοικείωση των μαθητών με το κειμενικό είδος της «αφίσας», όχι με μοναδικό στόχο την αναγνώριση των δομικών της χαρακτηριστικών, αλλά με σκοπό την ανάδειξη της κοινωνικής της λειτουργίας και των σκοπών που εξυπηρετεί. Η θέση αυτή υλοποιείται διδακτικά μέσα από διαδικασίες σύγκρισης πληθώρας αφισών (σε λεκτικό και οπτικό επίπεδο), ταξινόμησής τους με βάση την αποτελεσματικότητα του μηνύματος, απόδοσης λεκτικού μηνύματος σε «αφίσα» στην οποία εμφανίζεται μόνο η εικόνα, απομόνωση του λεκτικού μηνύματος (μήνυμα χωρίς εικόνα) και προσπάθεια ερμηνείας του, δημιουργία αφίσας.

Η αφίσα αποτελεί ένα «πολυτροπικό» κείμενο.

«Με τον όρο *πολυτροπικότητα* νοείται η μορφή παρουσίασης ενός πολιτισμικού προϊόντος, στο οποίο περιέχονται και συνδυάζονται περισσότεροι από ένας σημειωτικοί τρόποι (modes). Τρόποι που μπορούν να συνδυάζονται σε ένα κείμενο είναι ο γραπτός λόγος, ο προφορικός λόγος, η εικόνα, η φωτογραφία, το σχέδιο, το σχεδιάγραμμα, το χρώμα, η γραμματοσειρά, η κινούμενη εικόνα, η μουσική, ο ήχος, ο ρυθμός και οι χειρονομίες». (Στάμου, Τρανός & Χατζησαββίδης 2004).

Το ζητούμενο του συγκεκριμένου σεναρίου είναι η εξοικείωση των μαθητών της Α΄ Δημοτικού με την ανάγνωση και την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων και η αναγνώριση της διαλεκτικής σχέσης που προκύπτει από τη συνύπαρξη των διαφόρων σημειωτικών τρόπων μέσα στο ίδιο το κείμενο.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να ευαισθητοποιηθούν για θέματα κοινωνικής, περιβαλλοντολογικής, ηθικής και κοινωνικής φύσης·
- να αναπτύξουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη·
- να μπορούν να αναγνωρίζουν τα λεκτικά και τα οπτικά μηνύματα των αφισών·
- να κατανοήσουν τη χρησιμότητα των αφισών·
- να γνωρίσουν διάφορες αφίσες.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να αναπτύξουν τον προφορικό και επιχειρηματολογικό τους λόγο·

- να εξοικειωθούν με το κειμενικό είδος της αφίσας·
- να εξοικειωθούν με τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να μπορούν να αντλήσουν και να αξιολογήσουν τις πληροφορίες που πηγάζουν από μια αφίσα·
- να εξασκήσουν την παρατηρητικότητα τους, αναγνωρίζοντας τη σχέση ανάμεσα σε εικόνες και κείμενα·
- να εξοικειωθούν με την αντιγραφή-επικόλληση κειμένου και εικόνας και την εισαγωγή εικόνας·
- να γνωρίσουν διαισθητικά τη χρησιμότητα ενός αρχείου παρουσίασης (PowerPoint) για τη συστηματοποίηση και συγκέντρωση πληροφοριών γύρω από ένα θέμα.

Διδακτικές πρακτικές

- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές συνεργάζονται σε ομάδες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει ανομοιογένεια ως προς το γνωστικό επίπεδο, για να βοηθηθούν οι πιο αδύναμοι μαθητές. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδείκνυται να λαμβάνονται υπόψη και οι επιλογές των μαθητών. Τα μέλη της ομάδας πρέπει να έχουν ξεκάθαρους ρόλους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να υποδείξει τους ρόλους (π.χ. γραμματέας, ζωγράφος, χειριστής Η/Υ), φροντίζοντας αυτοί οι ρόλοι να εναλλάσσονται σταδιακά.
- Εργασία στην ολομέλεια.
- Βιωματική μάθηση: Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης οικειοποιώντας το θέμα που προσεγγίζουν μέσω της επένδυσης προσωπικού ενδιαφέροντος σε αυτό.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το παρόν διδακτικό σενάριο αποτελείται από 12 ενότητες. Η κάθε ενότητα αναφέρεται σε έναν μήνα του έτους. Για να μπορέσει το σενάριο να υλοποιηθεί στην ολότητά του, θα πρέπει ο εκπαιδευτικός να ασχοληθεί τουλάχιστον με μία παγκόσμια ημέρα κάθε μήνα. Αυτό απαιτείται για την υλοποίηση της τελικής δραστηριότητας που σχετίζεται με τη δημιουργία ψηφιακού ημερολογίου ή ημερολογίου τοίχου (βλ. παρακάτω στην ενότητα «Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις»). Τα ημερολόγια αυτά, για να ολοκληρωθούν, απαιτούν τη δημιουργία από τα παιδιά μιας αφίσας για κάθε μήνα.

Υπάρχουν μήνες με πολλές παγκόσμιες ημέρες και μήνες για τους οποίους επιλέχτηκε μόνο μία παγκόσμια ημέρα. Στην περίπτωση που ο μήνας έχει πολλές παγκόσμιες ημέρες, ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει όποια προτιμά ή να ζητήσει από τους μαθητές να επιλέξουν με ποια θα τους ενδιέφερε να ασχοληθούν. Το ποιος θα κάνει την επιλογή της παγκόσμιας ημέρας διαφοροποιεί την έναρξη της διδασκαλίας. Στην περίπτωση που επιλέξει ο εκπαιδευτικός, η διδασκαλία ξεκινάει με το «αρχείο παρουσίασης 1» που βρίσκεται στον εκάστοτε υποφάκελο της παγκόσμιας ημέρας (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού). Στην περίπτωση που επιλέξουν τα παιδιά, η διδασκαλία ξεκινάει με το αρχείο παρουσίασης «Παγκόσμιες Ημέρες» (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού) και συνεχίζει με το «αρχείο παρουσίασης 2» που βρίσκεται στον εκάστοτε υποφάκελο της παγκόσμιας ημέρας. Εφόσον η τάξη το επιθυμεί, μπορεί να ασχοληθεί με όλες τις παγκόσμιες ημέρες. Απώτερος στόχος της διδασκαλίας του κάθε μήνα είναι η παραγωγή τουλάχιστον μιας αφίσας, η οποία θα κοσμήσει το ψηφιακό ημερολόγιο ή το ημερολόγιο τοίχου. Στην περίπτωση που

παραχθούν περισσότερες της μιας αφίσες μπορούν ίσως να μπουν και οι δύο στο ημερολόγιο ή να δημιουργηθούν περισσότερα ημερολόγια.

Ο φάκελος συνοδευτικού υλικού αποτελείται από το βασικό αρχείο παρουσίασης «Παγκόσμιες Ημέρες», ένα αρχείο κειμενογράφου για τη δημιουργία του ψηφιακού ημερολογίου «Ημερολόγιο» και έναν φάκελο με την ονομασία «αφίσες». Στον φάκελο αυτό υπάρχουν οι αφίσες ανά μήνα. Σε κάθε μήνα υπάρχουν οι υποφάκελοι με τις αντίστοιχες παγκόσμιες ημέρες. Σε κάθε φάκελο παγκόσμιας ημέρα βρίσκονται δύο αρχεία παρουσίασης (1 και 2) και ένας φάκελος (Αφίσες – Εικόνες).

Εναλλακτικά το συγκεκριμένο σενάριο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μια συλλογή, μία τράπεζα υλικού αναφορικά με τις παγκόσμιες ημέρες και οι δραστηριότητες που προτείνονται να αποτελέσουν τμήματα άλλων project.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συντάσσεται με το Ενιαίο Διαθεματικό Πλαίσιο Σπουδών, σύμφωνα με το οποίο σκοπός της διδασκαλίας στην Α΄ και Β΄ Δημοτικού αποτελεί «η κατάκτηση δεξιοτήτων αναζήτησης αξιολόγησης, επεξεργασίας αποκωδικοποίησης πληροφοριών από διάφορες πηγές πληροφόρησης, γλωσσικές και μη». Ως ενδεικτικές πηγές το ΔΕΠΠΣ θεωρεί: την αγγελία, το τηλεγράφημα, τον απλό χάρτη, τον μετεωρολογικό χάρτη, τον τηλεφωνικό κατάλογο, τον πίνακα περιεχομένων, τα ευρετήρια, τους καταλόγους, τα ενημερωτικά δελτία, τις οδηγίες (οδηγίες χρήσης παιχνιδιού), τη διαφημιστική αφίσα (τσίρκου, θεάτρου – ώρες παράστασης, τιμές), τη διαφήμιση τουριστικού γραφείου κλπ. (ΔΕΠΠΣ Γλώσσας Δημοτικού).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

- Στο παρόν σενάριο αξιοποιούνται τα εξής λογισμικά – εφαρμογές
Κειμενογράφος

- Αρχαία παρουσίασης (PowerPoint)
- Ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας συννεφόμενων (<http://www.tagxedo.com>)
- Λογισμικό ζωγραφικής (Tuxpaint)

Κείμενα

Αφίσες – Εικόνες

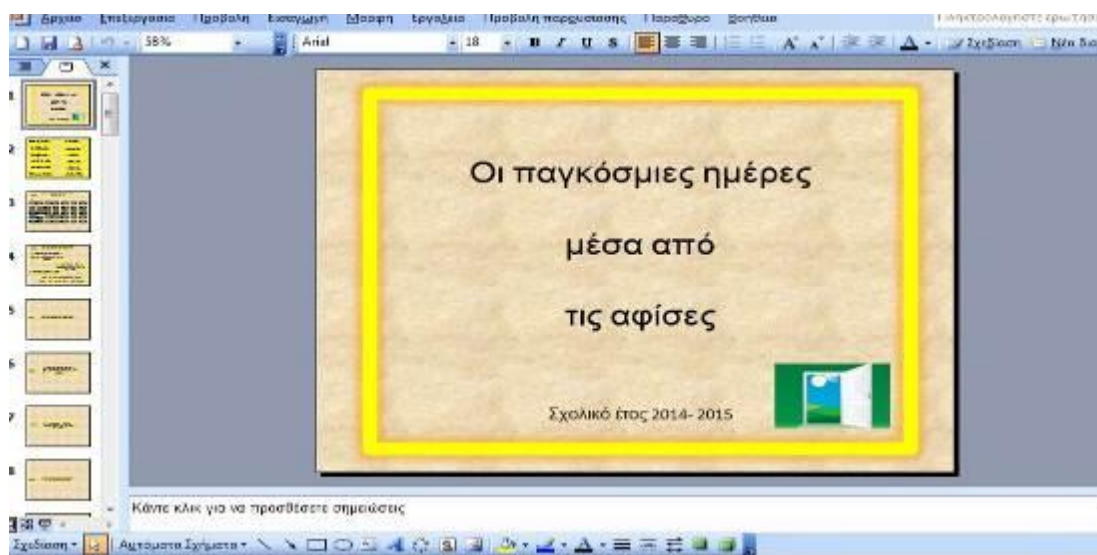
Στον φάκελο συνοδευτικού υλικού βρίσκεται μεγάλος αριθμός αφισών και εικόνων (3d και φωτογραφίες) που βρέθηκαν μέσα από απλή αναζήτηση στο διαδίκτυο.

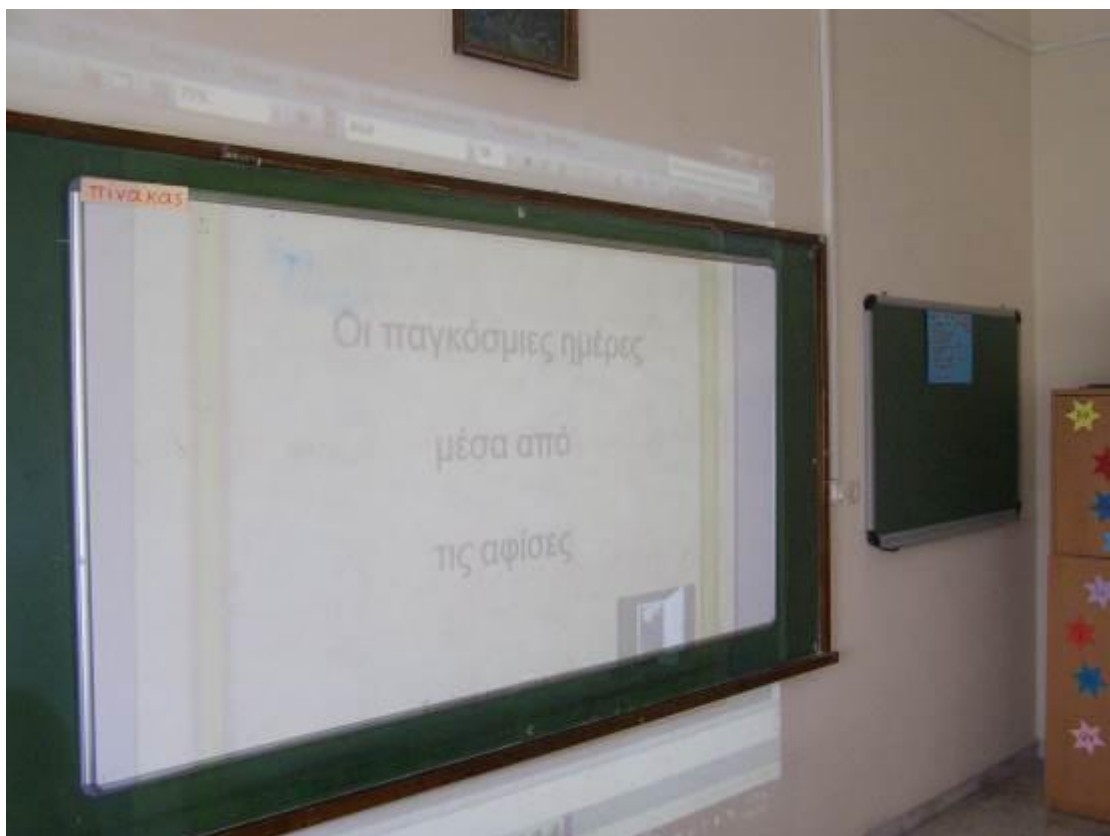
Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Ολομέλεια

Η εκπαιδευτικός κατά το πρώτο διδακτικό δίωρο έφερε σε επαφή τους μαθητές με το κεντρικό αρχείο της παρουσίασης «Παγκόσμιες Ημέρες», έτσι ώστε να εξοικειωθούν με το αρχείο της παρουσίασης.

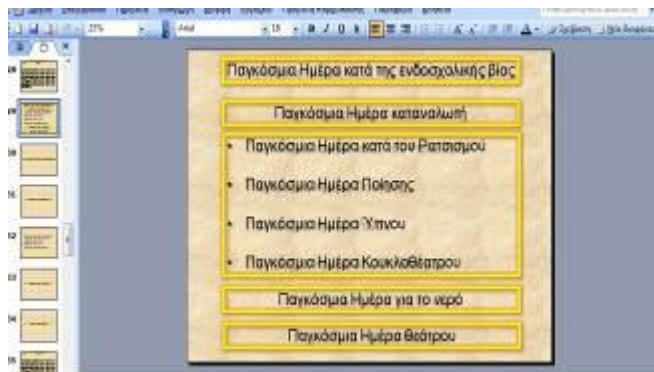

Αφού ολοκληρώθηκε η παρουσίαση του αρχείου «Παγκόσμιες Ημέρες» και χρονολογικά βρισκόμαστε στις αρχές του μήνα Μάρτιου μέσα από διαλογική συζήτηση των μαθητών στην ολομέλεια αποφασίζεται να ασχοληθεί όλο το τμήμα με τις Παγκόσμιες Ημέρες του μήνα Μαρτίου.

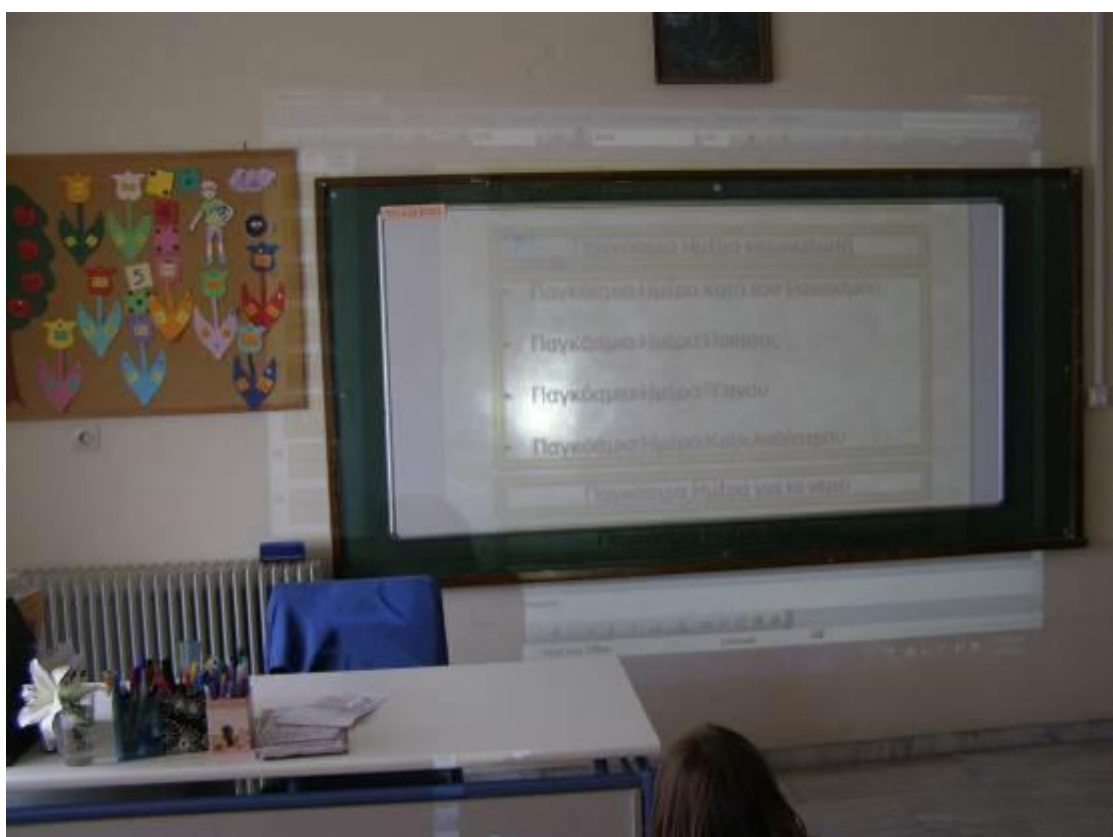

Η εκπαιδευτικός έδειξε την παραπάνω διαφάνεια, η οποία πληροφορεί τους μαθητές ότι υπάρχουν για το μήνα Μάρτιο 5 παγκόσμιες ημέρες. Προχώρησε στην επόμενη διαφάνεια όπου παρουσιάζονται συνολικά όλα τα ονόματα των παγκόσμιων ημερών που έχουν επιλεγεί για τον μήνα Μάρτιο.

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός παρουσίασε με τον βιντεοπροβολέα στον πίνακα της τάξης τις παγκόσμιες ημέρες του Μαρτίου ξεχωριστά την καθεμιά, ώστε οι μαθητές να εξοικειωθούν με το περιβάλλον της παρουσίασης. Τέλος, οι μαθητές επιλέγουν τη διαφάνεια με την Παγκόσμια Ημέρα Νερού.

Στη συνέχεια η εκπαιδευτικός άνοιξε το αρχείο παρουσίασης 2 που βρίσκεται στον φάκελο του συνοδευτικού υλικού. Το συγκεκριμένο αρχείο περιλαμβάνει αφίσες όλων των παγκόσμιων ημερών όλων των μηνών. Οι μαθητές παρατήρησαν στην ολομέλεια της τάξης την αφίσα που ασχολείται με την παγκόσμια ημέρα νερού, συζήτησαν και σχολίασαν το κείμενο και το μήνυμα που μεταφέρει, επιχειρηματολόγησαν κατά πόσο η συνοδευτική εικόνα «ταιριάζει»-αποδίδει σωστά το μήνυμα. Η εκπαιδευτικός καθοδήγησε τους μαθητές προκειμένου εκείνοι να σκεφτούν κατά πόσο η εικόνα δίνει πρόσθετες πληροφορίες (πληροφορίες που δεν υπάρχουν στο γραπτό κείμενο) ή και το αντίστροφο (πληροφορίες που δεν υπάρχουν στην εικόνα αλλά αναδεικνύονται μέσα από το κείμενο). Στη συνέχεια καλούνται να

ενεργοποιήσουν τη φαντασία τους, να εκφράσουν τις απόψεις τους για το αν θα έβλεπαν την εικόνα χωρίς το κείμενο και το κείμενο χωρίς την εικόνα. Η εκπαιδευτικός ασχολήθηκε επίσης με το χρώμα, τη γραμματοσειρά, τη θέση που έχει μέσα στην αφίσα το κείμενο.

3η & 4η διδακτική ώρα

Ομάδες: Ταξινόμηση αφισών – Λεζάντες σε εικόνες και φωτογραφίες

Το δεύτερο δίωρο υλοποιήθηκε μέσα στην τάξη με τη βοήθεια του κεντρικού βιντεοπροβολέα. Παράλληλα η εκπαιδευτικός είχε εκτυπώσει, από το αρχείο της παρουσίασης το οποίο περιλαμβάνει τις αφίσες όλων των μηνών, τις αφίσες του μήνα Μάρτιου και ειδικότερα τις αφίσες για το νερό. Ζήτησε από τις ομάδες να τις παρατηρήσουν και στη συνέχεια να τις τοποθετήσουν με βάση την αξιολογική τους σειρά. Στη συνέχεια, δίνεται η δυνατότητα στους μαθητές να επιχειρηματολογήσουν και να τεκμηριώσουν την άποψή τους για τη σειρά τοποθέτησης. Τέλος, η εκπαιδευτικός επέλεξε ένα μαθητή από το τμήμα ο οποίος δείχνει να έχει μια σχετική αυτονομία στη χρήση του υπολογιστή και του ζήτησε να τοποθετήσει σε τυχαία σειρά τις αφίσες στην παρουσίαση και στη συνέχεια να τις επανατοποθετήσει με την αξιολογική τους σειρά. Ο συγκεκριμένος μαθητής αποτέλεσε παράδειγμα για τους υπόλοιπους του τμήματος, οι μαθητές άνοιξαν το αρχείο της παρουσίασης 2 και, με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού, αρχικά σχολίασαν τις αφίσες του νερού και έγινε συζήτηση γύρω από το νερό, τους τρόπους για την εξοικονόμηση του, τη ρύπανση του νερού και προτάθηκαν από τους μαθητές τρόποι διάσωσης του νερού μέσα από τις αφίσες. Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός εκτύπωσε τις αφίσες με θέμα το νερό και ζήτησε από τους μαθητές να τις τοποθετήσουν πάνω στο θρανίο με τη δική τους αξιολογική σειρά.

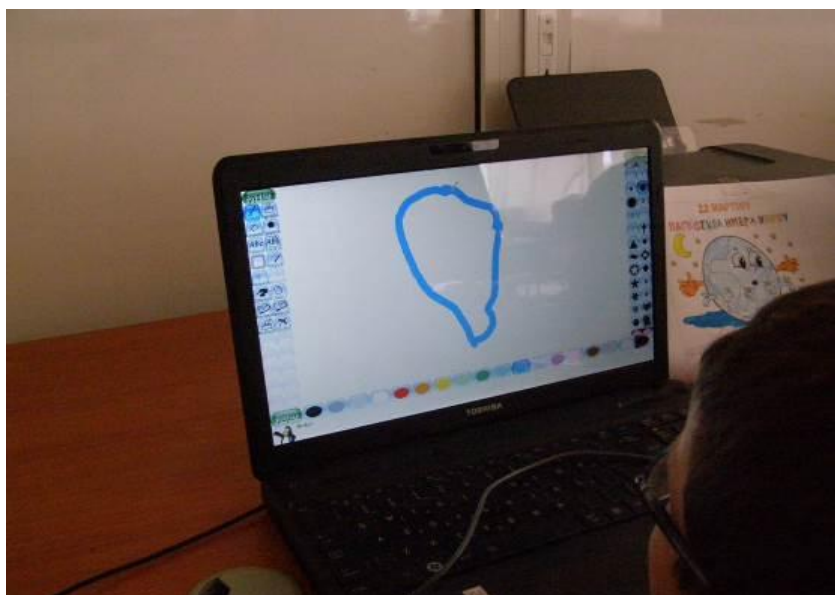
Οι μαθητές με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού ασχολήθηκαν με την επόμενη δραστηριότητα που ήταν οι λεζάντες οι οποίες έπρεπε να τοποθετηθούν σε συγκεκριμένες εικόνες ή φωτογραφίες της παγκόσμιας ημέρας νερού γράφοντας το κατάλληλο μήνυμα στο κίτρινο πλαίσιο. Αυτό δεν ήταν εφικτό να γίνει από τους μαθητές στην παρούσα φάση και η εκπαιδευτικός σε πρώτη φάση ζήτησε από τους μαθητές να το πουν προφορικά και το έγραψε εκείνη στον υπολογιστή δείχνοντας με αργές κινήσεις την όλη διαδικασία. Έπειτα εκτύπωσε τις αντίστοιχες διαφάνειες και ζήτησε από τους μαθητές της να γράψουν χειρόγραφα το κατάλληλο μήνυμα. Η εκπαιδευτικός τόνισε τη σημασία της τελείας στο τέλος της πρότασης και το κεφαλαίο γράμμα στην αρχή της.

5η & 6η διδακτική ώρα

Ομάδες: Δημιουργία αφίσας

Η εκπαιδευτικός ζήτησε από τους μαθητές να δημιουργήσουν τη δική τους αφίσα. Στην πρώτη ομάδα όρισε να γίνει η αφίσα με τη βοήθεια του λογισμικού ζωγραφικής και πρότεινε το Tuxpaint, κατάλληλο για την ηλικία αυτή. Εδώ οι μαθητές χάρηκαν γιατί το είδαν σαν παιχνίδι. Το λογισμικό ήταν αρκετά σαφές και οι μαθητές δεν δυσκολεύτηκαν. Βέβαια και εδώ δόθηκαν οι κατάλληλες οδηγίες από την εκπαιδευτικό. Η συγκεκριμένη ομάδα το διασκέδασε πολύ, μέχρι που υιοθετήσαμε το Tuxpaint σε όλες τις δραστηριότητες μας.

Στην δεύτερη ομάδα, η εκπαιδευτικός, όρισε να γίνει η αφίσα με τη βοήθεια ψηφιακού εργαλείου δημιουργίας συννεφόλεξων www.tagxedo.com. Η καθοδήγηση της εκπαιδευτικού ήταν σημαντική και ουσιαστική. Οι μαθητές κατάφεραν να δημιουργήσουν την αφίσα με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού.

Στην τρίτη ομάδα, η εκπαιδευτικός, όρισε να γίνει η αφίσα χειρόγραφη.

Μετά την ολοκλήρωση των αφισών από τις ομάδες, οι μαθητές παρουσιάζουν τις αφίσες τους στην ολομέλεια και συζητούν για την καταλληλότητα του εργαλείου που χρησιμοποίησαν. (Π.χ., προσφέρεται το εργαλείο δημιουργίας συννεφόλεξων για την κατασκευή αφίσας; Είναι καλύτερο το λογισμικό ζωγραφικής; Μήπως θα προτιμούσατε την κατασκευή χειρόγραφης αφίσας;). Συζήτησαν τι τους άρεσε περισσότερο, τι τους δυσκόλεψε και πώς το αντιμετώπισαν. Η εκπαιδευτικός με τη βοήθεια του εκτυπωτή, εκτύπωσε τις αφίσες των μαθητών και στη συνέχεια τις ανάρτησε στον πίνακα ανακοινώσεων σε εμφανές σημείο για να είναι ορατές από όλους τους μαθητές του σχολείου.

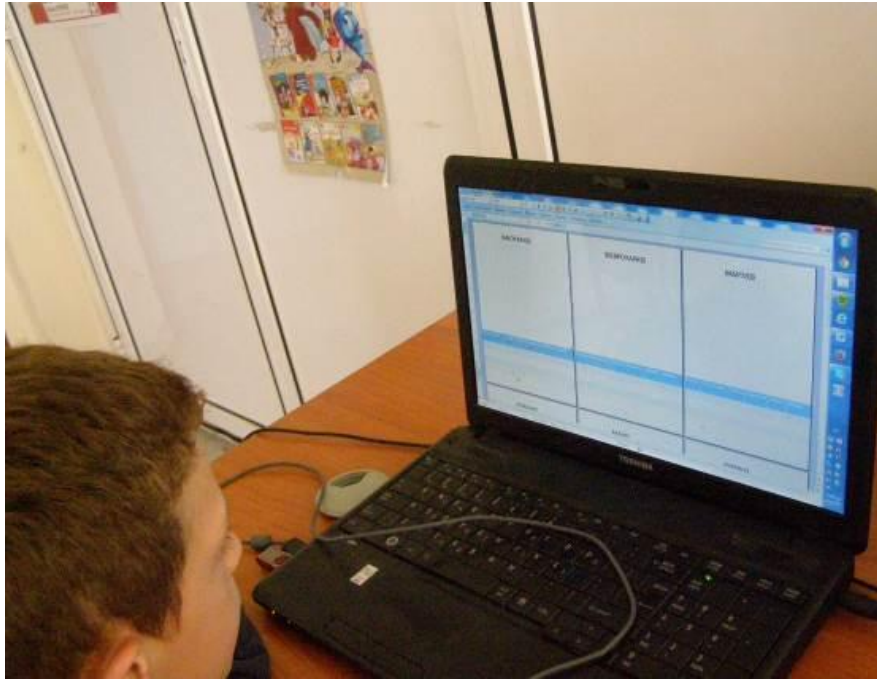
7η & 8η διδακτική ώρα

Ομάδες: Δημιουργία ημερολογίου

Η εκπαιδευτικός παρουσίασε μέσα στην τάξη με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα το συνοδευτικό αρχείο με την ονομασία «Ημερολόγιο». Οι μαθητές συμπληρώνουν στο μήνα Μάρτιο στο Ημερολόγιο τις ημερομηνίες και το εκτυπώνουν με τη βοήθεια της εκπαιδευτικού. Στη συνέχεια, ζωγραφίζουν ότι θέλουν σχετικό με την Παγκόσμια Ημέρα Νερού.

ΜΑΡΤΙΟΣ-2015

Δευτέρα	Τρίτη	Τετάρτη	Πέμπτη	Παρασκευή	Σάββατο	Κυριακή
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

9η–12η διδακτική ώρα

Διαδίκτυο Παιχνίδια

Τα δύο αυτά δίωρα η εκπαιδευτικός φρόντισε να συμπέσουν και να πραγματοποιηθούν στις 21 – 22 Μαρτίου. Ασχολήθηκε μέσα στην τάξη με το διαδίκτυο και παρουσίασε στους μαθητές την εκπαιδευτική ιστοσελίδα <http://www.watersave.gr/>. Το τμήμα είναι μέλος του εκπαιδευτικού προγράμματος για την εξοικονόμηση του νερού στην παραπάνω υπερσύνδεση. Εκεί γίνεται αναφορά για τον κύκλο του νερού.

Από τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα αντλήθηκε αρκετό υλικό και οι μαθητές εξοικειώθηκαν για τη χρήση του διαδικτύου και ενημερώθηκαν για τους τρόπους εξοικονόμησης νερού.

Τέλος, οι μαθητές χαλάρωσαν και ολοκλήρωσαν το εκπαιδευτικό τους ταξίδι με τις Τ.Π.Ε. με τα παιχνίδια που υπάρχουν στο αντίστοιχο πεδίο του παραπάνω προγράμματος. Το εκπαιδευτικό παιχνίδι μνήμης [Memory Game Maker](#) που διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο και το ψηφιακό εργαλείο [jigsaw planet](#) δεν χρησιμοποιήθηκαν, διότι οι μαθητές δεν ήταν αρκετά εξοικειωμένοι.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ως φύλλα εργασίας αξιοποιήθηκαν το πρόγραμμα παρουσίασης με σχετικά αρχεία που βρίσκονται στον φάκελο συνοδευτικού υλικού και ο υποφάκελος της παγκόσμιας ημέρας νερού.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Για τη δημιουργία της ψηφιακής αφίσας μπορεί επιπρόσθετα να χρησιμοποιηθεί το ψηφιακό εργαλείο <http://www.postermywall.com/>. Δεν αξιοποιήθηκε στο κυρίως σενάριο, γιατί το συγκεκριμένο εργαλείο στηρίζεται στην εισαγωγή εικόνας και κειμένου, κάτι το οποίο υλοποιείται στο παρόν σενάριο με τη βοήθεια των αρχείων παρουσίασης 2 κατά τη δραστηριότητα εισαγωγής λεζάντας σε δοσμένη εικόνα ή φωτογραφία.

Στο παιχνίδι μνήμης μπορούν να γίνουν διάφοροι συνδυασμοί και να δημιουργηθεί μια ποικιλία παιχνιδιών μνήμης:

- Αφίσα – Παγκόσμια ημέρα (προτείνεται στο σενάριο)
- Μήνυμα λεκτικό – Εικόνα
- Παγκόσμια Ημέρα – Μήνας
- Αφίσα – Μήνας
- Αφίσες που κατασκευάστηκαν από τα παιδιά – αφίσες που εντοπίστηκαν στο διαδίκτυο

Αν ο εκπαιδευτικός κρίνει ότι είναι δύσκολο να ασχοληθεί με το θέμα των παγκόσμιων ημερών καθ' όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους, μπορεί είτε να παρακάμψει κάποιες δραστηριότητες, είτε να προχωρήσει σε μία «μίξι» αφισών, καθοδηγώντας, για παράδειγμα, τα παιδιά να διακοσμήσουν τα ημερολόγιά τους αφενός με αφίσες που δημιουργήθηκαν από τα ίδια, αφετέρου με έτοιμες αφίσες από τον συνοδευτικό φάκελο υλικού (για τους μήνες για τους οποίους δεν υπάρχει ενασχόληση με τις παγκόσμιες ημέρες). Στο σενάριο

παρουσιάζεται η αλληλουχία των δραστηριοτήτων της πρώτης ενότητας, του πρώτου μήνα (Σεπτέμβριος). Για τους υπόλοιπους μήνες οι δραστηριότητες είναι ίδιες, αλλάζουν βέβαια τα φύλλα εργασίας, τα αρχεία παρουσίασης και η συλλογή αφισών, εικόνων και φωτογραφιών τα οποία όμως βρίσκονται όλα στον συνοδευτικό φάκελο υλικού.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η επιλογή της παγκόσμιας ημέρας νερού έγινε, γιατί το τμήμα ήδη εκπονούσε περιβαλλοντικό πρόγραμμα εκπαίδευσης σχετικό με το νερό. Επιπλέον, με βάση τον δημιουργό του σεναρίου οι παγκόσμιες ημέρες επιλέχθηκαν με κριτήριο το κατά πόσο αναδεικνύουν κοινωνικά, ηθικά, περιβαλλοντικά, πολιτιστικά και οικονομικά ζητήματα και προβλήματα. Η υλοποίηση του σεναρίου ολοκληρώθηκε χωρίς δυσκολίες, στο σύνολό του. Ήταν φανερή η σχετική εξοικείωση των μαθητών με την ομαδοσυνεργατική εργασία. Το θέμα του σεναρίου κράτησε αμείωτο το ενδιαφέρον τους μέχρι το τέλος υλοποίησης του σεναρίου, καθώς οι παγκόσμιες ημέρες για τους μαθητές ήταν κάτι το καινούργιο. Απαραίτητη ήταν η συνεχής καθοδήγηση από την εκπαιδευτικό σε όλες τις φάσεις της εφαρμογής. Τέλος, επειδή η διάρκεια του σεναρίου ήταν μόνο 12 διδακτικές ώρες επιλέχθηκαν από την εκπαιδευτικό συγκεκριμένες δραστηριότητες οι οποίες μπορούσαν να υλοποιηθούν από το σύνολο της τάξης. Η χρονική διάρκεια της εφαρμογής του σεναρίου ήταν μικρότερη της προτεινόμενης γιατί έπρεπε να ολοκληρωθεί η της προτεινόμενης. Το σενάριο τροποποιήθηκε και εμπλουτίστηκε με δύο επιπλέον δραστηριότητες.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κυριακίδη, Ε. 2008. Κειμενικά είδη και γλωσσική διδασκαλία: Θεωρητικό υπόβαθρο. 10ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου Πανεπιστήμιο Κύπρου. Διαθέσιμο στο: http://www.pek.org.cy/Proceedings_2008/pdf/i4.pdf

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για το Δημοτικό. Διαθέσιμο στο: <http://www.pi-schools.gr/programs/depps>

Στάμου, Φ., Τ. Τρανός & Σ. Χατζησαββίδης. 2004. Η «ανάγνωση» και η «παραγωγή» πολυτροπικότητας σε μαθησιακό περιβάλλον: πρώτες διαπιστώσεις από μια διδακτική εφαρμογή. Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 24ης Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας του ΑΠΘ*, 666-672. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο φάκελος συνοδευτικού υλικού αποτελείται από:

- Το βασικό αρχείο παρουσίασης «Παγκόσμιες Ημέρες»
- Το αρχείο κειμενογράφου «ημερολόγιο»
- Τον φάκελο «Αφίσες» με υποφάκελο για κάθε μήνα. Σε κάθε μήνα υπάρχουν υποφάκελοι για επιλεγμένες παγκόσμιες ημέρες, ενώ στην κάθε παγκόσμια ημέρα υπάρχουν 2 αρχεία παρουσίασης και ένας φάκελος «Αφίσες – Εικόνες».